

Covenant & Conversation

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

AAZINU • 111 זאן

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS ז"ל

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift."

- Rabi Sacks

Şarkının Manevi Niteliği

• Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: <https://www.rabbisacks.org/covenant-conversation/haazinu/the-spirituality-of-song/>

Aazinu ile birlikte Yahudi maneviyatının doruklarından birine tırmanmaktayız. Bir ay boyunca Moşe halka dersler vermiş, Tora'yı öğretmiştir. Onlara tarihlerini ve kaderlerini anlatmış ve kendi toplumlarını, birbirine ve Tanrı'ya bir antlaşma yoluyla bağlı olan benzersiz bir insan toplumu haline getirecek kanunları öğretmiştir. Moşe'nin son eylemi, halkı kabile kabile mübarek kılmak olacaktır. Ama bunun öncesinde yapması gereken bir şey daha vardır. Peygamberlik mesajını, halkın her zaman hatırlayacağı ve ilham alacağı bir yolla özetlemesi gerekmektedir. Bunu yapmanın en iyi yolunun müzik kullanmak olacağını bilmektedir. Böylece **Moşe'nin, ölümünden önce halka vereceği berahalar öncesinde yaptığı son şey, onlara bir şarkı öğretmek olmuştur.**

Tanah'taki birçok metin, müziğin insanın ruhunu canlandırma gücünden bahseder. Kral Şaul bozuk bir ruh halinde olduğu zaman David birçok kez onun için çalgı çalar ve Şaul'un ruhu kendine gelirdi. Bizzat David "Yisrael'in tatlı şarkıcısı" olarak bilinirdi. Peygamber Elişa, peygamberlik ruhunun kendi üzerine yerleşebilmesi için bir müzisyenden kendisi için arp çalmasını istemişti. Leviler Bet Amikdaş'ta güzel şarkılar söylerlerdi. Yahudilikte her gün sabah dualarımıza *Pesuke DeZimra*, "Şarkı Pasukları" ile giriş yaparız ki bunların büyüleyici kreşendosu Teilim 150'le doruk noktasına ulaşır – burada müzik aletleri ile insanın sesi, Tanrı'ya ilahiler söylemek üzere bir araya gelir.

Yahudilikte her metnin ve her zamanın kendine özgü melodisi vardır. Dolayısıyla, dua ettiğimiz zaman, okumayız; şarkı söyleriz. Kutsal metinleri okuduğumuz zaman, telaffuz etmeyiz; terennüm ederiz. Şahrit, Minha ve Arvit, sabah, öğleden sonra ve gece duaları, çeşitli melodilerle söylenir. Hafta içi, Şabat, üç hac bayramı Pesah, Şavuot ve Sukot ve Yamim Noraim – Roş Aşana ve Yom Kipur – için özel melodiler, şarkılar ve müzikler vardır. Yahudi metinleri ve zamanları renkle değil, müzikle

kodlanmıştır. Kutsal sözlerin haritası, melodiler ve şarkılarla çizilmiştir.

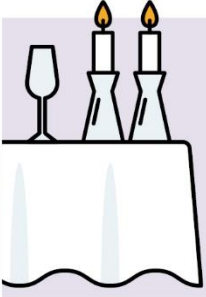
Müziğin, duygu uyandırma konusunda olağanüstü bir gücü vardır. Yom Kipur duasını başlatan *Kal Nidre* duası, aslında bir dua bile değildir. *Neder* adı verilen kişisel vaat veya adakların iptaline yönelik kuru bir kanuni beyandır. Ama yine de Yahudi tasavvuru üzerinde güçlü bir tutuşu vardır ve ona bu tutuşu veren etken, çok eskilere dayanan etkili melodisidir. Bu notaları duyup da, affedilmek için Gökler'e yalvaran, her yerden ve her dönemden Yahudilerle birlikte Yargı Günü'nde Tanrı'nın huzurunda durmakta olduğunuzu hissetmemeniz neredeyse olanaksızdır. Bu, Yahudi ruhunun kutsallar kutsalıdır.

Aynı şekilde, Tişa BeAv'da yere oturarak *Eha'yı* – Ağtılar Kitabı'nı – kendine özgü hüznü melodisiyle okuyup da, çağlar boyu Yahudilerin, inançları için acı çekerken ve kaybetmiş oldukları ve acısını, yıkıldığı günkü kadar taze duygularla yaşadıkları Bet Amikdaş'ı hatırlayıp ağlarken döktükleri gözyaşlarını hissetmemek mümkün müdür?

Müziksiz sözler, ruhsuz bir beden gibidir. Müzik, bazen bizim zaman deneyimimizdeki en baskın kopuklukları bile aşabilen bir somut devamlılık formudur.

Yıllar önce, bir öğretmeni, küçük çocuklara fiziksel bir edinimle manevi bir edinim arasındaki farkı açıklarken izlemiştim. Öğretmen çocuklarla birlikte Yeruşalayim'in kâğıt bir modelini yaptı. Sonra onlara bir kasetten, Yeruşalayim hakkında bir şarkı dinletti ve şarkıyı sınıfa öğretti. Dersin sonunda çok dramatik bir şey yaptı. Kâğıt modeli yırttı ve kaseti lime lime etti. Sonra çocuklara sordu: "Elimizde hâlâ model var mı?" Hayır, diye cevap verdiler. "Elimizde hâlâ şarkı var mı?" Evet, diye cevap verdiler.

Fiziksel edinimlerimizi kaybedebiliriz, ama manevi edinimlerimizi kaybetmeyiz. Fiziksel Moşe'yi kaybettik. Ama elimizde hâlâ şarkı var.

Şabat Sofrasında

1. Sizce müzik Yahudilikte neden bu kadar önemli bir rol oynar?
2. Ritüel ve dualarda size özellikle hitap eden melodi ve şarkılar var mı?
3. Bu Şarkı'yı kaybetmemeyi nasıl garanti altına alabiliriz?

Tanrı'ya Susayan Ruh

Dan Sacker

Bu Şabat, kendimizi Roş Aşana ile Yom Kipur arasında bulduğumuz Şabat Şuva'dır. Yıl boyunca Yahudiliğimizle ne kadar iç içe olsak – veya olmasak – da, *Yamim Noraim* adı verilen bu Heybetli Günler'in melodilerinde manevi ve etkileyici bir yön vardır. Bunlar, Rabi Sacks'ın "Dil, aşkınlığı arzuladığı ve ruh, yeryüzünün çekim kuvvetini kırıp aşmak istediği zaman, sesin perdesi şarkı şekline dönüşür" sözleriyle dile getirdiği fikrin mükemmel bir örneğidir.

Yıllar boyunca Rabi Sacks, Londra'da gece yarısı koro eşliğinde yapılan Selihot dualarına liderlik etmişti. Sonuna kadar dolu olan sinagog, Rabi Sacks Selihot öncesinde güçlü bir *deraşa* (söylev) verdiği sırada sessizliğe bürünürdü. *Deraşasında*, Rabi Sacks, orada bulunan herkese meydan okur, onları motive ve teşvik ederdi. Sonra, Shabaton Korosu'nun etkileyici ve güzel melodileri sinagogu doldururken, Rabi Sacks, gözleri kapalı, yumrukları sıkılmış bir halde tamamen duaya dalar, şarkıları birlikte söyleyerek, benzersiz bir yoğunluk, tutku ve *kavana* (konsantrasyon) ile cemaati canlandırır. Sadece onu dua ederken izlemek bile, müziğin kendisini dinlemek kadar ilham vericiydi.

Dua öncesinde Rabi Sacks her zaman koro üyeleriyle vakit geçirir, onları teşvik ve motive eder ve kendilerine "müziğin, duygu uyandırma konusunda olağanüstü bir gücü" olduğunu hatırlatırdı. Müzik onun için birkaç farklı yoldan esin kaynağı teşkil ederdi, ama Rabi Sacks'ın müzik hakkında en tutkulu şekilde konuştuğu yön, müziğin *tefilalarımıza* kuvvet katma gücüydü. Bu haftaki yazısında "Tanrı hem bestecidir, hem de metnin yazarıdır. Hepimiz koroda birer ses, Tanrı'nın şarkısını söyleyen birer şarkıcı olmaya davet edilmekteyizdir" diye yazıyor Rabi Sacks. O buna gerçekten inanıyordu.

Dolayısıyla, Rabi Sacks'ın ebedi istirahat yerini işaretleyen taş oyuşmuş ve Teilim kitabından alınmış olan ifadenin "*Tsamea leha nafşi* – Ruhum Sana susadı" olması bir tesadüf değil. Rabi Sacks'ın ruhu, Tanrı için susamışlık hissedenden – ve O'na uzanan – ve bu şekilde başkaları için de, aynıısını, sadece sözlerle değil, şarkıyla yapmak üzere esin kaynağı olan bir ruhtu.

• Dan Sacker, on yıl boyunca Rabi Sacks'la yakın mesaiye bulunmuş, onun özel ofisinin eş-direktörlüğünü yapmış ve The Rabbi Sacks Legacy'nin kuruluşunda rol almıştır. Kendisi şimdi, küresel bir danışmanlık firması olan Milltown Partners'ta Direktör olarak görev yapmaktadır.

A CLOSER LOOK

• Dan Sacker şimdi Rabi Sacks'tan öğrenmiş olduğu daha derin fikirlerden bazılarını paylaşıyor.

Bu haftaki *perasha*da yer alan hangi fikri ana fikrimiz olarak görüyorsunuz

Rabi Sacks, müziği, *A-Şem*'e bağlanmanın bir yolu olması açısından bir ilham kaynağı olarak görmüştür. Fakat müziğin tek yol olmadığını söyleyecek ilk kişi de yine kendisi olurdu! Bazıları için bu, müzik ve *tefila* olabilir. Başkaları içinse Yahudi kültürü, Yahudi yiyecekleri, aile, Yisrael veya başka bir şey olabilir. Rabi Sacks'ın önümüze sunduğu sınav, Yahudiliğimizin veya Yahudi yaşam tarzımızın bize ilham veren öğelerini tanımlamaktır. Bunu yapmamız "İnanç, gürlüğünün altındaki müziği duyabilme kabiliyetidir" gerçeğini tanımamıza olanak sağlayacaktır.

Bu yılın *Covenant & Conversation* yazılarını bu haftayla birlikte tamamlarken, "Sırada ne var?" diye düşünebiliriz. Bu konuda bize ne önerirsiniz?

Dokunaklı bir şekilde, Rabi Sacks bu haftaki yazısını "Fiziksel edinimlerimizi kaybedebiliriz, ama manevi edinimlerimizi kaybetmeyiz. Fiziksel Moşe'yi kaybettik. Ama elimizde hâlâ şarkı var" sözleriyle kapatıyor. Rabi Sacks'ı çok erken kaybetmiş olmak Yahudi dünyasının her yerinden ve daha da ötesinden birçok insanı derinden etkiledi – hem o zaman hem de şimdi. Ancak bu harikulade yazılar, her hafta bunlara katkıda bulunan konuk yazarlarla birlikte, Rabi Sacks'ın şarkısının – hem Yahudilik alanında hem de seküler anlamdaki öğretilerinin – ne kadar da etkili bir şekilde yankılanmaya ve esin vermeye devam ettiğini ortaya koyuyor. Aramızda onun yakınında bulunma ayrıcalığını yaşamış olanların,

TORAH TRIVIA

Soru: Hangi sözcük hem Tora'daki bir şarkının içinde geçen bir **isim**, hem bir Şabat şarkısının **adının** bir parçası, hem de bir Hanuka şarkısının **başlığının** bir parçasıdır?
İpucu: Söz konusu şarkı, Aazinu'dur.

Cevap: "Kaya" anlamına gelen *tsur* sözcüğü. Bu sözcük, Aazinu *perasha*sı içinde *A-Şem*'e verilen bir isimdir (bkz. Devarim 32:4). Ayrıca, Cuma geceleri Şabat sofrasında sıklıkla söylenen *Tsur Mişelo* şarkısının ilk sözcüğüdür. Aynı zamanda, Hanuka'nın ünlü şarkılarından *Maoz Tsur* şarkısının da ikinci sözcüğüdür.

onun öğretilerini ve bilgeliğini gelecek nesillerle paylaşma sorumluluğu var.

Onun şarkısı bizim şarkımızdır. Onu söylemeye ve nesiller boyunca başkalarına öğretmeye nail olmamızı dilerim.

- David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

[f](#) [t](#) [@](#) [in](#) [v](#) | RABBISACKS.ORG